

Προς Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας,

Το παρόν κείμενο προέκυψε έπειτα από συζητήσεις μεταξύ ΛΟΑΤΚΙ+ (Λεσβίες, Ομοφυλόφιλοι, Αμφιφυλόφιλοι, Τρανς, Κουήρ, Ίντερσεξ+) συλλογικοτήτων και άλλων ομάδων και οργανώσεων της Θεσσαλονίκης. Θεωρώντας ανεπαρκή την [απάντηση](#) του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας (Ε.ΚΕ.Α.) στην καταγγελία «[Αιμοδοσία με Ομοφοβικές Απαγορεύσεις](#)» που δημοσιεύθηκε στην ηλεκτρονική εφημερίδα-ιστότοπο «Το Μωβ» ως προς τα αίτια οριστικού αποκλεισμού από την εθελοντική αιμοδοσία «όσων έχουν συνάψει έστω και μία ομοφυλοφιλική σχέση από το 1977», κρίνουμε απαραίτητη την τοποθέτησή μας επί του θέματος.

Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2004/33 [\[1\]](#), με την οποία εναρμονίζεται και η ελληνική νομοθεσία με το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμόν: 138/2005 [\[2\]](#), προβλέπει τον οριστικό αποκλεισμό δοτών μονάδων αλλογενούς αίματος για «πρόσωπα των οποίων η σεξουαλική συμπεριφορά συνεπάγεται υψηλό κίνδυνο μετάδοσης λοιμωδών νοσημάτων που μπορούν να μεταδοθούν μέσω του αίματος». Στην εν λόγω απάντηση παραλείπεται να αναφερθεί ότι αρμόδιο για την ερμηνεία της παραπάνω οδηγίας και κατ' επέκταση για την συγκεκριμενοποίησή της στην ομάδα των ομοφυλόφιλων κατά έναν γενικευτικό τρόπο είναι το Ε.ΚΕ.Α..

Το Ε.ΚΕ.Α. αφήνει να εννοηθεί ότι ο αποκλεισμός των ομοφυλόφιλων από την αιμοδοσία στηρίζεται σε στατιστικά δεδομένα και όχι σε «ομοφοβικές και διαχωριστικές κοινωνικές λογικές». Η διατύπωση, όμως, του κριτηρίου αποκλεισμού στο έντυπο «[ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΙΜΟΔΟΤΗ](#)» -«όποιος έχει έστω και μία ομοφυλοφιλική σχέση από το 1977»- βασίζεται στην αντίληψη ότι οποιαδήποτε σχέση μεταξύ συντρόφων του ίδιου φύλου είναι εξ' ορισμού επικίνδυνη για τη μετάδοση λοιμωδών νοσημάτων, ανεξάρτητα από τις ατομικές σεξουαλικές πρακτικές. Άλλωστε, επικίνδυνες πρακτικές, όπως η συχνή εναλλαγή ερωτικών συντρόφων χωρίς τη συστηματική χρήση προφυλακτικών μέσων, περιλαμβάνονται στα κριτήρια αποκλεισμού από την αιμοδοσία (κριτήριο 3), μέτρο που προφανώς καλύπτει κάθε πιθανό σεξουαλικό προσανατολισμό. Επιπλέον, τη στερεοτυπική σύνδεση ομοφυλοφιλίας και οροθετικότητας υποδηλώνει και η χρήση της χρονολογίας 1977, που συμπίπτει με την ανακάλυψη υψηλών ποσοστών λοίμωξης HIV στους MSM [\[3\]](#). Συνεπώς, καθίσταται σαφές ότι η παραπάνω διατύπωση δεικνύει ομοφοβικές αντιλήψεις και πρακτικές διακρίσεων.

Ακόμη κι αν ο αποκλεισμός βασίζεται μόνο σε επιδημιολογικά δεδομένα, η παράθεσή τους στην επιστολή του Ε.ΚΕ.Α. είναι το λιγότερο προβληματική. Πρώτον, δεν αναφέρονται οι πηγές των στατιστικών στοιχείων, καθώς και η χώρα ή οι χώρες από τις οποίες αντλήθηκαν, με αποτέλεσμα να μην αποτυπώνεται μία σαφής εικόνα της ελληνικής πραγματικότητας. Δεύτερον, τα δεδομένα αυτά αφορούν τους MSM (Men who have sex with men), όρος που, σύμφωνα με τον ΠΟΥ, αναφέρεται σε άνδρες που κάνουν σεξ με άνδρες, ανεξάρτητα από τον σεξουαλικό τους αυτοπροσδιορισμό [\[4\]](#). Άρα, η διάκριση μεταξύ MSM και ετεροφυλόφιλων στην οποία προβαίνει το Ε.ΚΕ.Α. είναι ανυπόστατη, εφόσον στην ομάδα των MSM μπορεί να ανήκει και ένας άντρας που αυτοπροσδιορίζεται ως ετεροφυλόφιλος. Τρίτον, ενώ η απαγόρευση αφορά και σε ομοφυλόφιλες γυναίκες, πρέπει να επισημανθεί το οξύμωρο της παράθεσης στατιστικών δεδομένων που αναφέρονται αποκλειστικά σε άντρες· πόσο μάλλον στην προκειμένη περίπτωση που η καταγγελία στην οποία απάντησε το Ε.ΚΕ.Α. έγινε από γυναίκα. Τα ποσοστά αυτά, αν και φαινομενικά προσδίδουν επιστημονική εγκυρότητα, δεν τεκμηριώνουν την ύπαρξη του συγκεκριμένου κριτηρίου.

Επιπλέον, στην απάντηση του Ε.ΚΕ.Α. γίνεται αναφορά στις σύγχρονες μεθόδους ελέγχου του αίματος, αλλά επισημαίνεται ότι παραμένει ο κίνδυνος της περιόδου «παραθύρου». Παραλείπεται, βέβαια, να αναφερθεί ότι η μέγιστη διάρκεια της περιόδου αυτής με τους μοριακούς ελέγχους έχει μειωθεί κατά πολύ [\[5\]](#). Η συγκεκριμένη παράλειψη δημιουργεί εσφαλμένες εντυπώσεις για την αναγκαιότητα ισόβιου αποκλεισμού των ομοφυλόφιλων ως ομάδας υψηλού κινδύνου στη βάση μιας

μεγαλύτερης περιόδου παραθύρου που ίσχυε με παλαιότερες μεθόδους ελέγχου. Ο στιγματισμός της κοινωνικής αυτής ομάδας ως εγγενώς επικίνδυνης για τη δημόσια υγεία, χωρίς επαρκή τεκμηρίωση είτε οδηγεί στον αποκλεισμό ενός μεγάλου υγιούς μέρους του πληθυσμού από την αιμοδοσία είτε εξωθεί τους αιμοδότες σε ψευδείς δηλώσεις.

Η τάση για αναθεώρηση του κριτηρίου αυτού που παρατηρείται σε άλλες χώρες καταδεικνύει ότι είναι αναχρονιστικό και επιστημονικά αβάσιμο. Αφενός, σε κάποιες από αυτές, όπως οι ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία, καθώς και η Ελβετία -από τον Ερυθρό Σταυρό της οποίας προμηθευόμαστε μονάδες αίματος- έχει καταργηθεί ο ισόβιος αποκλεισμός και έχει θεσπιστεί ο προσωρινός (π.χ., 1 έτος) για άνδρες που συνάπτουν σεξουαλικές σχέσεις με άλλους άνδρες (MSM), γεγονός το οποίο εξακολουθεί να συνιστά μία συγκεκριμένη διάκριση. Αφετέρου, σε άλλες χώρες, όπως η Ιταλία και η Ισπανία, ο εν λόγω αποκλεισμός έχει καταργηθεί πλήρως και έχουν θεσπιστεί εναλλακτικά κριτήρια επιλογής αιμοδοτών που βασίζονται στις ατομικές σεξουαλικές πρακτικές ανεξάρτητα από τον τύπο της σεξουαλικής επαφής (ομόφυλη ή ετερόφυλη) [6].

Θεωρούμε επιτακτική την ανάγκη κατάργησης του συγκεκριμένου κριτηρίου και στην Ελλάδα, καθώς και την υιοθέτηση μίας πολιτικής που θα στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας του μεταγγιζόμενου αίματος μέσα από: 1) σύγχρονες μεθόδους ελέγχου και 2) επιλογή αιμοδοτών με τη χρήση εστιασμένων ερωτήσεων, που θα επικεντρώνονται στην ασφάλεια των ατομικών σεξουαλικών πρακτικών ανεξαρτήτως φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού των συντρόφων.

Συνεπώς, ζητούμε από το Ε.ΚΕ.Α., ως αρμόδιο όργανο κατάρτισης του κανονισμού αιμοδοσίας [7]:

- να τοποθετηθεί επισήμως υπέρ ή κατά του οριστικού αποκλεισμού των ομοφυλόφιλων από την αιμοδοσία,
- να δηλώσει ρητά εάν προτίθεται να προβεί στην πλήρη κατάργηση του κριτηρίου και στην αντικατάστασή του από κριτήρια εστιασμένα στις ασφαλείς ατομικές σεξουαλικές πρακτικές και όχι στο φύλο και στο σεξουαλικό προσανατολισμό των συντρόφων.

ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ ΟΜΑΔΩΝ

PRAKSIS

ΘΕΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

KENTPO ZΩΗΣ

ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ

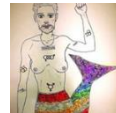
THESSALONIKI PRIDE – ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

THESSALONIKI RAINBOW YOUTH

ΟΜΑΔΑ SYLVIA RIVERA, ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΙΝΗΜΑΤΙΚΟ THESSALONIKI PRIDE

ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΥΤΟ-ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ THESSALONIKI PRIDE

ΗΟΜΟΡΗΟΝΙΑ THESSALONIKI PRIDE

ΛΕΣΒΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ «ΑΙΜΟΔΟΤΩ»

ΟΜΑΔΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΘ